



# BORGARTING LAGMANNSRETT

Dok 2

Justis- og beredskapsdepartementet  
Lovavdelingen  
Postboks 8005 Dep  
0030 Oslo

Deres referanse  
201203933 EP PSW/bj

Vår referanse  
12-096758ADM-BORG/BORG

Dato  
06.12.2012

## Høring – NOU 2011:16 Standardisert personskadeerstatning

Det vises til departementets høringsbrev av 12. juni 2012 med høringsfrist til 15. desember 2012. Borgarting lagmannsrett har følgende merknader til lovforslaget om standardisert personskadeerstatning:

Lagmannsretten er på generelt grunnlag positiv til regler for utmåling av personskadeerstatning som kan bidra til forenkling av saksbehandlingen, raskere erstatningsoppgjør og færre tvister.

Gjeldende regler for utmåling av forsørgertapserstatning er kompliserte, og det verserer til stadighet en rekke saker for domstolene vedrørende bl.a. størrelsen på det såkalte "Bastrup-tillegget", avdødes særforbruk, faste utgifter samt gjenlevende samlivspartners inntekt. Etter lagmannsrettens mening vil utvalgets forslag til standardisert forsørgertapserstatning bidra til en forenkling av saksbehandlingen, større forutberegnelighet og færre tvister for domstolene. Lagmannsretten vil derfor støtte utvalgets forslag inntatt i lovutkastet § 3-8 jf. forskriftsutkastet kapittel 7.

For å unngå at tillegget for skatteulempe blir et tvistetema mellom partene, ser lagmannsretten det også som en fordel at skatteulempetillegget standardiseres i lovteksten.

Norske domstoler har siste 10-20 år behandlet en rekke saker vedrørende utmåling av erstatning for merutgifter til sosialmedisinske tiltak, også kalt pleie- og omsorgserstatning. Utmåling av denne erstatningsposten er vanskelig og beror på en meget sammensatt vurdering. Underrettenes avgjørelser på området er til dels sprikende, og det er vanskelig for rettsanvenderen å hente noen klar veiledning i rettspraksis. Borgarting lagmannsrett stiller seg på denne bakgrunn positiv til at pleie- og omsorgserstatningen standardiseres, da dette vil kunne bidra til en større grad av likebehandling, enklere og raskere erstatningsoppgjør samt færre tvister for domstolene. Etter lagmannsrettens mening kunne standardiseringen imidlertid med fordel vært gjort klarere, mer omfattende og med en høyere terskel for unntak.

Hva angår de øvrige erstatningspostene, finner Borgarting lagmannsrett at utvalgets forslag til regler om standardisert personskadeerstatning er gjort noe kompliserte og med mange særregler og unntak fra hovedreglene. Det er videre lagt opp til en rekke skjønnsmessige

**Postadresse**  
Postboks 8017 Dep, 0030 Oslo

**Sentralbord**  
21 55 80 00

**Saksbehandler**  
Marianne Bakkeløkken

**Bankgiro**

**Organisasjonsnummer**

**Kontoradresse**  
Keysers gate 13, Oslo

**Telefaks**  
21 55 80 38

**Telefon**  
21 55 80 01

**Ekspedisjonstid**  
0800-1545 (1500)

**Internett/E-post**  
<http://domstol.no/borgarting>  
borgadm@domstol.no

vurderinger, se vedlegg. Etter lagmannsrettens syn er dette forhold som vil motvirke fordelene ved standardisert erstatningsutmåling og istedenfor medføre en fare for mindre forutberegnelighet samt vanskeligere og forsinkede erstatningsoppgjør.

De mange skjønsmessige vurderingene som lovutkastet legger opp til vil etter Borgarting lagmannsretts syn også innebære en fare for en ikke ubetydelig økning i antall saker som bringes inn for domstolene til avgjørelse. Slike tvister er kostbare for partene, og vil ofte være en belastning for den skadelidte. Med dagens ressursituasjon i norske domstoler, er det videre grunn til å frykte at dette i mange tilfeller vil medføre at sakene ikke blir endelig avgjort før det er gått meget lang tid.

At forslaget til ny lovt tekst på en rekke punkter gir rettsanvenderen et økt behov for bistand fra medisinsk sakkyndige, gir også grunn til bekymring. Medisinsk sakkyndige som påtar seg oppdrag i skadeserstatningssaker er pr. i dag et "knapphetsgode". I norske domstoler brukes det derfor allerede nå uforholdsmessig mye tid på å finne frem til sakkyndige som partene har tillit til og som er villige til å la seg oppnevne. At medisinsk sakkyndige må konsulteres, vil som regel også føre til en vesentlig lengre saksbehandlingstid. Det vises i den forbindelse til at de legene som påtar seg slike oppdrag ofte har svært mye å gjøre, og det er ikke sjelden at ventetiden hos de sakkyndige er oppimot ett år.

I kapittel 18, forslag til endring i utkast til lov om arbeidsskedeforsikring § 8-8 første ledd, foreslår utvalget at vedtak truffet av Arbeidsskedeforsikringsnemnda skal bringes direkte inn for lagmannsretten uten forutgående prøving i tingretten. Det gis ingen begrunnelse for forslaget. Forslaget synes å være forankret i NOU 2004: 3 om arbeidsskedeforsikring, men heller ikke her er forslaget drøftet på en forsvarlig måte. I punkt 14.4 drøftes det om det skal være klageadgang til Trygderetten eller om det skal opprettes en ny selvstendig klagenemnd. Flertallet mente at det skulle oppnevnes en ny nemd, men det betyr ikke at dens avgjørelser bør kunne bringes direkte inn for lagmannsretten selv om det er ordningen for Trygderettens avgjørelser. At Trygderettens avgjørelser kan bringes direkte inn for lagmannsretten er i seg selv kontroversielt.

Etter Borgarting lagmannsretts mening er det lite tilfredsstillende at det fra utvalgets side ikke er begrunnet hvorfor Arbeidsskedeforsikringsnemndas avgjørelser, i motsetning til for eksempel Pasientskadenemndas og Erstatningsnemnda for voldsofres avgjørelser, skal prøves av lagmannsretten som førsteinstans.

Borgarting lagmannsrett vil på det sterkeste fraråde at det innføres særregler for domstolsprøving av Arbeidsskedeforsikringsnemndas avgjørelser.

Med hilsen



Ola Dahl  
Førstelagmann



Tine Kari Nordengen  
Lagdommer

Vedlegg til Borgarting lagmannsretts høringsuttalelse vedrørende NOU 2011:16 Standardisert personskadeerstatning

Skjønnsmessige vurderinger:

**§ 3-1 Innledende bestemmelse**

§ 3-1 fjerde ledd "begrenset varighet", "så langt mulig", "åpenbart",  
"negativ helseutvikling", "unormal negativ helseutvikling"

§ 3-1 femte ledd "annen vesentlig økonomisk støtte"

**§ 3-2 Inntektstaperstatning til voksne**

§ 3-2 første ledd "vesentlig utbytte" og "åpenbart"

§ 3-2 fjerde ledd "som med rimelighet kan forventes", "kan utmåles for et  
begrenset tidsrom"

§ 3-2 femte ledd "åpenbart urimelig", "særlige grunner", "åpenbart urimelig"

**§ 3-3 Inntektstapserstatning til barn**

§ 3-3 tredje ledd "åpenbart", "kan erstatningen likevel",

§ 3-3 sjuende ledd "tidsbegrenset tap"

**§ 3-4 Merutgiftserstatning**

§ 3-4 første ledd "nødvendige og rimelige merutgifter"

§ 3-4 andre ledd "særlige grunner", "finnes rimelig", "rent medisinske behov",  
"medisinsk akseptert", "uavklart effekt",

§ 3-4 tredje ledd "varig og omfattende pleie- og omsorgsrelaterte behov",  
"dette gjelder likevel ikke om skadelidte sannsynliggjør at  
årstapet er høyere enn 2 ½ G, eller skadevolder  
sannsynliggjør at årstapet er lavere enn 1 ½ G. Erstatningen  
fastsettes da individuelt".

**§ 3-5 Hjemmearbeidserstatning**

- § 3-5 første ledd "hva det koster å kjøpe tilsvarende tjenester", "varig tap", "en vesentlig del", "tyngre hjemmearbeid", "lettere hjemmearbeid", "Ikke uvesentlig begrensning", "tidsbegrenset tap"
- § 3-5 tredje ledd, forslag 2 "klar sannsynlighetsovervekt"

**§ 3-6 Menerstatning**

- § 3-6 første ledd "varig"
- § 3-6 andre ledd "forsterker virkningen", "særlig byrdefull",
- § 3-6 tredje "kan det etter rettens skjønn gis en tilleggserstatning"

**§ 3-7 Smerteerstatning**

- § 3-7 første ledd "betydelig smerte"